

Prof. Dr. Mehmet AKALIN

İYİ Parti Edirne Milletvekili
Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi
KİT Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet Akalin
Edirne Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından açıklanan alım fiyatları, üreticinin maliyet yükü ve emeği dikkate alındığında piyasada referans niteliği taşımaktadır. Ancak sahada yaşanan uygulamalar, birçok üreticinin açıklanan fiyatlardan ürün teslim edemediğini göstermektedir. Özellikle randevu sisteminde yaşanan gecikmeler, günlük alım kapasitesinin yetersizliği, depolama alanı eksiklikleri ve uzun bekleme süreleri nedeniyle çiftçiler ürünlerini TMO'ya teslim edememekte; ürünlerini daha düşük fiyatlarla tüccara satmak zorunda kalmaktadır.

Bazı bölgelerde üreticiler günlerce hatta haftalarca randevu beklediklerini ifade ederken, bu süreçte piyasa fiyatlarının TMO alım fiyatlarının oldukça altına düştüğü görülmektedir.

TMO'nun piyasayı regüle etme görevi dikkate alındığında, açıklanan alım fiyatlarının fiilen uygulanabilir olması büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda aşağıdaki soruların cevaplandırılması kamuoyu açısından önem arz etmektedir.

1. 2025 ve 2026 yıllarında TMO tarafından hububat ve diğer tarım ürünlerinde açıklanan alım fiyatlarının altında özel sektör ve tüccara satış yapmak zorunda kalan üreticilere ilişkin Bakanlığınızın elinde herhangi bir veri bulunmakta mıdır?
2. TMO alım noktalarında randevu bekleme sürelerinin il ve ürün bazında ortalama süresi nedir?
3. Hasat dönemlerinde oluşan yoğunluk nedeniyle randevu alamayan üretici sayısı kaçtır?
4. TMO'nun günlük alım kapasitesi Türkiye genelindeki üretim miktarının ne kadarını karşılamaktadır?
5. Randevu sistemi nedeniyle ürününü zamanında teslim edemediği için kalite kaybı yaşayan veya ürününü düşük fiyatla satmak zorunda kalan üreticilere yönelik herhangi bir zarar tespit çalışması yapılmış mıdır?
6. Özellikle küçük üreticilerin ürünlerini bekletecek lisanslı depo veya uygun depolama imkanı bulunmadığı dikkate alındığında, bu üreticilerin mağduriyetini önlemeye yönelik yeni bir destek modeli planlanmakta mıdır?
7. Açıklanan TMO alım fiyatlarının piyasada fiilen uygulanabilmesi ve çiftçinin düşük alımlar karşısında korunabilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından alınması planlanan ilave tedbirler nelerdir?